

PROJECTE

plurilingüe Treball
Consensuat Educació

Aprenentatge Interacció

cooperatiu Integral Entorn

LINGÜÍSTIC

Coherent

comunicativa

Suports

autònom lingüístics

multicultural globalitzat

Transformador

Xarxes

Competència

ÍNDEX

1. Anàlisi de context.....	3
1.1 Valoració del context	
1.2 Bagatge lingüístic de l'alumnat	
1.3 Competència lingüística del professorat	
2. Oferta de llengües estrangeres	4
2.1 Primera llengua estrangera, l'anglès	
3. Objectius en relació a l'aprenentatge i l'ús de les llengües	5
3.1 El paper de la llengua catalana com a eix vertebrador	
3.2 Criteris per a l'ensenyament i aprenentatge de les llengües.	
3.3 Organització i gestió del centre.	
4. Criteris metodològics i organitzatius.....	7
4.1 Adquisició del llenguatge, estructures comunes.	
4.2 Coordinació de les àrees de llengua	
4.3 Llengua vehicular	
4.4 Competència en català i castellà	
4.5 Metodologies d'aprenentatge de les llengües.	
4.6 Organització i espai de coordinació del professorat	
4.7 Seguiment i avaluació de l'alumnat.	
4.8 Actuacions d'entorn.	
5. Recursos i accions complementàries	12
5.1 Recursos i suports addicionals	
5.2 Accions complementàries	
6. Comunicació interna i relació amb l'entorn	14
6.1 Garantir l'ús habitual de la llengua vehicular i l'atenció personalitzada a les famílies.	
7. La qualificació professional del docents.	14

1. ANÀLISI DE CONTEXT

1.1 *Valoració del context*

La ZER Vent Serè està formada per dues escoles rurals:

- l'Escola Mossèn Ton Clavé de Vila-sana
- l'Escola l'Estel de Castellnou de Seana.

Ambdós municipis Vila-sana i Castellnou de Seana formen part de la comarca del Pla d'Urgell. Situats prop de la capital del Pla d'Urgell, Mollerussa.

Ambdós nuclis tenen una població que volta els 700 habitants.

La majoria de la població d'ambdues localitats es dedica a l'agricultura i a la ramaderia. El nivell econòmic i cultural és mitjà i la gran majoria de les famílies són d'arrels catalanes. El català és també present en totes les activitats lúdiques, culturals i esportives de la vida del poble.

Després del considerable descens de la població en la darrera dècada del segle XX, hi va haver una recuperació demogràfica que ha fet augmentar la matrícula. L'últim augment, correspon a l'Escola Mossèn Ton Clavé de Vila-sana, gràcies a la promoció de nous habitatges i l'arribada de parelles joves, ara però aquest augment ja s'ha frenat.

1.2 *Bagatge lingüístic de l'alumnat*

La majoria de les famílies dels alumnes són de parla catalana excepte algunes de procedències diverses (Marroc, Romania, Bulgària,...). D'altra banda els alumnes amb una problemàtica sociofamiliar conflictiva arriba fins al 3%.

Els resultats acadèmics extrets de proves externes com són la prova de sisè, mostra sempre resultats en llengua catalana i castellana per sobre de la mitjana de Catalunya amb petites variacions segons l'any. Els resultats en les proves de llengua anglesa també estan sempre per sobre de la mitjana de Catalunya.

1.3 Competència lingüística del professorat

Tot el professorat està capacitat i acreditat per impartir les seves classes tant en català com en castellà.

De titulació per impartir classe en anglès en disposen molt pocs mestres. La ZER té una sola especialista en PAN. Es va aconseguir també ½ plaça PAN per a Vila-sana. Amb tot, no es pot cobrir totes les necessitats que es pretenen en aquesta llengua. Actualment s'està incidint en la formació del professorat per poder augmentar la presència de l'anglès en el currículum dels alumnes.

2. OFERTA DE LLENGÜES ESTRANGERES

2.1 Primera llengua estrangera, l'anglès

El centre desenvolupa la llengua anglesa com a primera llengua estrangera que és impartida per la mestra especialista i s'introdueix a P3. Es completa l'horari amb la ½ plaça PAN de Vila-sana i també amb la participació d'una mestra de PRI que compta amb la titulació adequada. Davant la importància de la llengua estrangera i l'interès de poder impartir l'anglès en altres assignatures, s'acorda perfilar una plaça de primària IAN en el moment en que sorgeixi l'oportunitat.

La introducció de l'anglès a l'etapa d'Educació Infantil respon al fet que com més aviat s'introdueixi la llengua estrangera, els alumnes més aviat s'hi familiaritzen i amb més rapidesa i d'aquesta manera poden arribar a un nivell més alt en acabar l'Educació Primària. Durant aquesta etapa l'ensenyança i aprenentatge de la llengua anglesa ha de ser a nivell oral. També s'ha introduït l'anglès en l'àrea de psicomotricitat, en dues sessions de 30 minuts per tal d'ampliar el temps d'exposició de l'alumnat en aquesta llengua.

Al cicle inicial de Primària l'anglès es treballarà inicialment a nivell oral per anar introduint el llenguatge escrit a un nivell molt senzill referent a vocabulari i estructures lingüístiques simples.

A partir de cicle mitjà i fins acabar l'etapa de Primària l'anglès es treballa tant a nivell oral

com escrit.

Per al desplegament curricular de la llengua estrangera es dissenyen situacions d'aprenentatge globals integrant la llengua oral i escrita i des d'una perspectiva clarament funcional i constructivista.

Tenint en compte el punt anterior la metodologia per tant ha de ser activa, participativa i que impliqui la capacitat d'usar els coneixements i habilitats de manera transversal i interactiva.

Els materials didàctics per l'aprenentatge de la llengua estrangera es revisen contínuament en funció de les necessitats dels alumnes. La mestra especialista vetlla per anar proporcionant als alumnes l'accés a materials addicionals i variats que serveixin per la consolidació i ampliació dels seus coneixements i que afavoreixin també el principi d'atenció a la diversitat.

Per afavorir l'aprenentatge de la llengua estrangera, es van integrant en el treball diari els recursos tecnològics com a eines d'alt valor com a elements motivadors, per atendre diferents estils i ritmes d'aprenentatge, per al desenvolupament d'estratègies per al tractament de la informació, per diversificar els models lingüístics presents a l'aula i si s'escau per a la difusió de treballs i projectes d'aprenentatge mitjançant la pàgina web.

D'acord amb el punt anterior cal dir que en la realització dels tallers de plàstica que es realitzen setmanalment a la ZER, n'hi ha un que es realitza en llengua anglesa.

3. OBJECTIUS EN RELACIÓ AMB L'APRENTATGE I L'ÚS DE LES LLENGÜES

3.1 El paper de la llengua catalana com a eix vertebrador

La llengua és el vehicle de comunicació i de convivència. La llengua catalana és la llengua pròpia i d'identitat de la ZER Vent Serè en totes les etapes i en tots els àmbits: és la primera llengua vehicular de comunicació, és la llengua d'ensenyança i aprenentatge i és l'administrativa que vol ser l'eix vertebrador d'un projecte educatiu plurilingüe.

L'ús de la llengua catalana com a llengua de comunicació i d'aprenentatge del nostre centre és concebut com a component principal d'una actuació pedagògica que té com a objectiu el coneixement del propi entorn en tots els seus àmbits: geogràfic, històric, cultural, lingüístic, econòmic,...

3.2 Criteris per a l'ensenyament i l'aprenentatge de les llengües

Es vetllarà per aconseguir que l'aprenentatge de totes les llengües tingui un enfocament significatiu i funcional amb la creació de situacions comunicatives que incentivin el seu ús.

Les quatre habilitats lingüístiques bàsiques es treballaran de manera integrada. La llengua oral i la llengua escrita rebran un tractament global i no aïllat.

3.3 Organització i gestió de centre

Tota la documentació que genera el centre està escrita en llengua catalana: actes, convocatòries, informacions internes... i la documentació escrita adreçada a diferents organismes oficials.

La direcció del centre ha de vetllar perquè les comunicacions amb les famílies a nivell escrit es facin en català, sense perjudici que en moments puntuals es facin en una altra llengua per tal de facilitar la comunicació amb les famílies estrangeres, si s'escau.

Organització dels recursos humans

Per afavorir una correcta competència comunicativa en tot l'alumnat de la ZER es vetllarà per distribuir adientment els recursos humans amb què compta a nivell de claustre de mestres i a nivell del propi alumnat propiciant mesures com els desdoblaments, reforços a la classe, agrupaments flexibles, grups,...

La formació del professorat ha de seguir sempre a nivell general el criteri d'afavorir una millor atenció a la diversitat de l'alumnat. Per altra banda també s'han d'organitzar cursos, seminaris o assessoraments en què s'incideixi en com millorar les competències lingüístiques de tot l'alumnat.

4. CRITERIS METODOLÒGICS I ORGANITZATIUS

4.1 *Adquisició del llenguatge, estructures comunes*

La ZER vetlla perquè hi hagi una gestió coordinada de la didàctica de totes les llengües amb l'objectiu de facilitar el tractament conjunt de les estructures comunes, la transferència d'aprenentatges d'una llengua a les altres i el reconeixement de la riquesa individual i col·lectiva derivada de la diversitat lingüística de la societat.

Actuacions que venen marcades a la ZER:

- Disseny i implementació d'un Pla de Lectura a la ZER
- Reforç del paper de la biblioteca escolar
- Planificació acurada de la ½ hora de lectura diària
- Utilització de les TIC en l'aprenentatge de les llengües
- Incorporació d'exposicions orals en la programació de totes les matèries
- Establiment d'una reunió periòdica de caràcter pedagògic en què intervingui tot l'equip docent per treballar les competències lingüístiques

4.2 *Coordinació de les àrees de llengua*

L'aprenentatge de les llengües ha de ser responsabilitat del conjunt del claustre i per tant s'ha de vetllar per l'aprenentatge de l'expressió i la comprensió en totes les llengües des de totes les àrees del currículum.

Amb aquest objectiu s'ha organitzat un grup de coordinació integrat per mestres des d'infantil fins a CS, responsables de la programació de les llengües per dissenyar i marcar les línies metodològiques a seguir en el treball de totes les llengües.

Aquest grup de treball, fa la transferència a tot l'equip docent de la ZER. Hi ha per aquest motiu estipulat l'horari de claustre de ZER, últim dimecres tarda de cada mes. Una bona part de l'horari es dedica a un claustre de caràcter pedagògic.

4.3 Llengua vehicular

El català és la llengua vehicular de l'escola i és amb la que es comença a parlar al nen/a des de que inicia la seva escolarització i, en la majoria dels casos és la llengua que el nen viu i sent a casa. Amb la immersió lingüística tant els alumnes catalanoparlants com els no-catalanoparlants adquiriran la llengua catalana perquè l'usaran de forma vehicular, com a eina i com a instrument de relació i de coneixement.

L'adquisició de la llengua pel sistema de fer-la servir de debò, és a dir, per comunicar-s'hi, per fer experiències gratificants i per saber coses noves, suposa situar aquesta llengua en un context real des de l'inici de l'adquisició; superar, en molt, la categoria d'assignatura i donar-li una funcionalitat.

Es treballa la llengua des de totes les activitats, situacions i relacions del grup-classe.

L'adquisició de la llengua suposa també un acostament afectiu i vivencial a les formes culturals que li són implícites, per això establim uns procediments didàctics que tenen com a punts fonamentals:

- Partir dels esquemes de coneixement dels alumnes i dels seus processos d'aprenentatge.
- Plantejar les activitats de forma globalitzadora.
- Donar funcionalitat als aprenentatges.
- Organitzar situacions d'aprenentatge-comunicació amb una dinàmica d'interacció individual i en grup.
- Afavorir la memòria comprensiva amb activitats adequades.
- Transmetre les formes pròpies de cada cultura.
- Avaluar de manera formativa el procés d'adquisició i d'ensenyament.

4.4 Competència en català i castellà

La llengua oral

El progrés en la competència comunicativa oral de l'alumne/a s'ha d'aconseguir a partir de la interacció amb el mestre o mestra i amb els companys. La producció lingüística dels alumnes ha d'estar relacionada amb el model lingüístic docent, i per tant, és bàsic la interacció del docent com a element impulsor de la comunicació verbal i la qualitat del seu model lingüístic

(una bona pronúncia, l'ús d'una llengua col·loquial correcta i una actitud positiva davant les situacions comunicatives). L'afavoriment de l'ús correcte de la llengua parlada tant en català com en castellà, s'ha de tenir en compte no només a la classe de llengua sinó en totes les activitats escolars i en totes les interaccions personals.

La llengua escrita

La competència escrita s'ha de potenciar en totes les seves dimensions receptives (lectura) i productives (escriptura) de comunicació i creació i cal relacionar-la amb les interaccions orals que afavoriran un aprenentatge cada cop més conscient i eficaç.

Caldrà per part dels mestres motivar als alumnes que llegeixin i escriguin perquè descobreixin en la llengua escrita una eina per entendre's a sí mateixos i a les altres persones, els fenòmens del món i la ciència i també que és una font de descoberta i plaer personal. En això tindrà molta importància la potenciació d'aspectes com la biblioteca escolar i la utilització d'eines TIC com a dinamitzadores dels aprenentatges lector i escriptor tant en català com en castellà.

Per altra part cal aplicar-la progressivament a textos de complexitat cada vegada més gran i de tipologia i funcionalitat cada vegada més diversa en diferents suports (paper i digital) i formats (verbals, gràfics i imatge).

En l'educació infantil s'inicia l'aprenentatge de la lecto-escriptura des d'un punt de vista constructivista, donant més importància al procés d'aprendre, a les actituds i a la manera com els alumnes construeixen els seus coneixements, que no pas a l'acumulació de conceptes. Cada vegada més l'alumne està en contacte amb l'escrit des del primer moment, partint del treball del propi nom fins a textos significatius i funcionals.

Durant el cicle inicial els alumnes estan encara immersos en aquest procés de l'aprenentatge del codi de la lectura i escriptura i és aquest l'objectiu fonamental del cicle.

A la resta de cicles es continua treballant les estructures comunes de l'àrea de llengua i també es treballa en totes les altres àrees, de forma interdisciplinària.

Els acords que es prenen sobre el tractament i l'ús de les llengües són fruit d'una reflexió conjunta i en l'exercici de la tasca docent s'apliquen uns criteris comuns tant a nivell metodològic com de continguts generats des del treball per cicles fins a la posada en comú de tot el claustre.

L'objectiu principal és que en acabar l'ensenyament primari els alumnes s'expressin amb

fluïdesa i riquesa de vocabulari i que escriguin correctament el català i el castellà.

4.5 Metodologies d'aprenentatge de les llengües

Acollida d'alumnat nouvingut i ensenyament inicial de la llengua vehicular

La nostra ZER ha de vetllar per l'aplicació de mesures organitzatives i estratègies didàctiques per tal d'aconseguir que si s'incorporen al centre alumnes nouvinguts rebin una acollida i una atenció lingüística adient per facilitar el seu accés a la llengua vehicular i d'aprenentatge i la seva adaptació al centre i al sistema educatiu de Catalunya.

El Pla d'Acollida de la ZER és el document on es recolliran i sistematitzaran la major part de les actuacions i mesures organitzatives que s'han de posar en marxa per facilitar la incorporació d'aquest alumnat. Les actuacions programades tenen com a objectiu central: obtenir una bona adaptació i integració al centre.

Atenció a la diversitat

La intervenció educativa es regirà pel principi d'atenció a la diversitat, base d'una escola inclusiva. Els mecanismes que es posaran en pràctica per fer-la efectiva han de ser organitzatius, curriculars i metodològics. Entre aquests mecanismes han de considerar-se les adaptacions al currículum, com també el suport en el grup ordinari, els desdoblaments i els agrupaments flexibles.

Materials didàctics

El centre ha de vetllar perquè l'adequació del material didàctic al nivell de competència de l'alumnat sigui coherent per tal que l'aprenentatge sigui possible. Cal utilitzar eines diverses pel treball de la llengua com ara diccionaris, enciclopèdies, fitxes diverses, textos reals i materials audiovisuals. El llibre de text que està socialitzat és també una eina de treball més.

Pràctiques i projectes pedagògics lingüístics

La ZER té programades diferents pràctiques d'innovació per la millora de la competència lingüística:

- Expressió oral: Cada curs es tria un tema per a que els alumnes el preparin a casa amb l'ajuda de la família i el desenvolupin de forma oral davant dels seus companys. Es busca sempre un tema prou motivador i que permeti una part de tria personal (explicació de la

- recepta d'un plat que els agrada, explicació d'un lloc especials per als alumnes...)
- Pràctica artística sobre poesia: La ZER celebra anualment el concurs dels Jocs Florals en el que participen tots els alumnes en diferents categories.
 - Sol del Pla, concurs literari i artístic comarcal en el que participa la ZER anualment.

4.6 Organització i espai de coordinació del professorat

El tractament que es faci de la llengua ha de ser compartit, com ja hem dit, per tots els cicles i nivells per la qual cosa s'ha de vetllar perquè el conjunt del claustre disposi de moments reals i efectius per poder coordinar-se i consensuar els principis pedagògics i metodològics que han d'orientar l'ensenyament de la llengua i que han de formar part dels processos habituals d'aquest ensenyament. Els cicles es reuneixen quinzenalment per tal de tractar diversitat de temes que afecten al seu cicle, entre ells el treball de la llengua. Per tal de ser més efectius i poder marcar una línia d'escola, s'ha posat en marxa la comissió de llengües formada per mestres de la ZER d'ambdues escoles i de tots els nivells des de P3 fins a sisè.

En aquest sentit el traspàs d'informació relativa als alumnes és important per anar adequant les estratègies d'ensenyament a les característiques pròpies d'un grup classe o d'un alumne/a en concret i facilitar millor l'adquisició de les competències en qualsevol llengua.

A final de cada curs el tutor de cada grup ha de traspasar al tutor del curs següent una graella informativa en la qual també es contemplen aspectes relacionats amb les llengües.

4.7 Seguiment i avaluació de l'alumnat

Les competències lingüístiques dels alumnes s'avaluaran en base a l'observació del treball diari i les produccions pròpies de cada alumne/a i d'acord a proves elaborades pels mestres en funció de les competències que es vulguin avaluar a cada moment.

L'avaluació ha de ser un procés continu, ha de tenir en compte el punt de partida de cada alumne/a i el seu progrés individual i per tant s'han d'establir les modificacions curriculars que s'estimin oportunes.

Les quatre habilitats lingüístiques bàsiques seran avaluades d'acord amb el mateix criteri d'importància

4.8 Actuacions d'entorn

El centre té una participació activa en diverses activitats culturals que s'organitzen per tal d'incentivar l'ús de la llengua i que són obertes i amb participació de les famílies (teatre de Nadal bianual, cantata de nades, exposició o conferència per Sant Antoni, recital de poemes per Sant Jordi, celebració dels Jocs Florals de Poesia de la ZER i participació en concursos organitzats pels ajuntaments o entitats culturals del poble i de la comarca)

5. RECURSOS I ACCIONS COMPLEMENTÀRIES

5.1 Recursos i suports addicionals

Organització de la programació curricular

El conjunt del claustre de mestres de la ZER entén que en el desplegament curricular i a cada aula en particular hi ha d'haver certa autonomia en el sentit que es pugui adaptar en la seva aplicació a les característiques del grup d'alumnes i a la situació socioeconòmica i lingüística del centre i el seu entorn social per poder assolir la màxima coherència, eficàcia i utilitat.

Per tal d'aconseguir aquestes fites la ZER disposa de reunions regulars dels mestres a nivell de cicles, i a nivell de claustre per poder programar adequadament la distribució de les competències i estratègies de les llengües orals i escrites que cal aplicar a cada nivell educatiu i també per adoptar els mecanismes i les estratègies d'atenció a la diversitat més adequades a partir del seguiment del grup en general i de cada alumne/a en particular.

Les estructures lingüístiques comunes poden ser presentades en llengua catalana o castellana però han de ser ben transferides a l'altra llengua per la qual cosa s'han de practicar en cadascuna de les llengües d'aprenentatge.

Biblioteca escolar

El centre ha de vetllar perquè l'accés i ús de la informació per part dels alumnes sigui un fet quotidià real i efectiu per la qual cosa haurà de planificar i promocionar activitats encaminades a l'adquisició per part dels alumnes de les destreses i estratègies necessàries per tal de saber quan la informació és necessària, com localitzar-la, com utilitzar-la i com comunicar-la per a que sigui realment efectiva i transformar-la així en coneixement personal.

La biblioteca escolar o d'aula ha de ser un espai de dinamització de moltes d'aquestes activitats que possibiliten l'assoliment d'aquestes competències.

El Pla Anual de Biblioteca contempla les diferents activitats que s'aniran realitzant trimestralment.

A part de les activitats de lectura que es fan de forma inherent a nivell de totes les àrees el centre ha planificat a tota l'etapa de l'educació primària unes hores específiques d'hàbits lectors amb lectura individual o de grup de lectures diversificades i amb materials diversos per a consolidar encara més aquesta competència comunicativa, diàriament estan planificats de forma sistemàtica els 30 minuts de lectura incorporats a l'horari escolar. Aquestes estones de lectura estaran planificades en les tres llengües que es treballen a l'escola, català , castellà i anglès.

5.2 Accions complementàries

Projecció del centre

Les activitats i els materials de projecció externa del centre es faran en qualsevol de les tres llengües treballades: català, castellà o anglès.

La ZER té una web que permet la comunicació amb tota la comunitat educativa amb informacions diverses sobre el funcionament del centre i les activitats realitzades dels mestres i dels alumnes.

Per tal que les activitats d'aprenentatge de les llengües parteixin de contextos significatius i funcionals, el centre vetllarà perquè les tasques d'aprenentatge tinguin el major lligam possible amb la realitat exterior.

Xarxes comunicatives virtuals

La ZER ha anat potenciant de manera progressiva l'ús de les tecnologies de la comunicació i informació i els mitjans audiovisuals per l'aprenentatge de les llengües partint de les següents premisses:

- Utilitzar en l'aula ordinària les Tècniques de la Informació i de la Comunicació (TIC) com a recurs motivador i innovador per l'aprenentatge de la llengua tot potenciant la pràctica per part dels alumnes de les Noves Tecnologies.
- Fomentar en l'alumnat la valoració i actitud responsable envers les TIC.
- Desenvolupar en l'alumnat la capacitat d'autoaprenentatge.
- Crear a partir d'aquestes eines contextos d'ús funcionals significatius i molt pròxims a la realitat.

El centre ha de participar a nivell de mestres i alumnes en la mesura del possible en xarxes de comunicació virtual tant a nivell de traspàs d'informació com d'interaccions comunicatives reals.

Totes les informacions de la ZER es difonen a través del correu electrònic a les famílies.

6. COMUNICACIÓ INTERNA I RELACIÓ AMB L'ENTORN

6.1 Garantir l'ús habitual de la llengua vehicular així com l'atenció personalitzada a les famílies

El centre ha de tenir en compte la diversitat cultural i plurilingüe de l'alumnat, encara que la majoria dels alumnes siguin catalanoparlants i ha de crear un clima de bona actitud i respecte cap a aquesta diversitat i també afavorir l'autoestima d'aquesta minoria d'alumnes, planificant activitats docents puntuals que donin a conèixer informacions i aspectes relatius a aquesta diversitat.

Si bé la comunicació amb les famílies es farà en general en català, el centre comptarà amb els serveis de mediació i de traducció lingüística que posa a l'abast l'administració per tal de facilitar l'intercanvi i el vincle amb les famílies, en el cas que fos necessari.

7. LA FORMACIÓ I L'ACREDITACIÓ LINGÜÍSTICA DEL PROFESSORAT

El repte principal del docent de qualsevol disciplina acadèmica és garantir que els alumnes assoleixin els objectius que prescriu el currículum mitjançant la metodologia més rigorosa, eficaç i motivadora possible.

Per tal de garantir que el professorat tingui un bon domini de les llengües que imparteix i de les estratègies metodològiques que utilitza, la ZER impulsa:

- la formació de centre i en centre sobre metodologies d'aprenentatge
- la participació en la xarxa de competències bàsiques

També és important el foment per la formació de caràcter individual, es vetlla perquè arribi al claustre tota la informació relativa a programes, cursos, seminaris... de formació i millora individual.

En referència a l'àrea de llengua anglesa, com ja s'ha dit abans, el nombre de mestres degudament qualificats és molt just per poder ampliar les hores d'exposició de l'alumnat en aquesta llengua. Per aquest motiu l'equip directiu té en consideració poder perfilar alguna plaça en quant surti l'oportunitat.